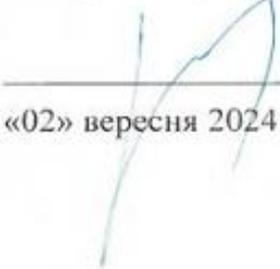

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Олексій ЗОРЯ

«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова фахова навчальна дисципліна)

Основи музеєзнавства та організація екскурсійних послуг

освітньо-професійна програма Туризм
спеціальність 242 Туризм
галузь знань 242 Сфера обслуговування
освітній ступінь бакалавр
факультет/інститут обліку та фінансів

Полтава
2024-2025 н. р.

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів	5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (шифр курс)	3 242ТУР бд 2022
Семестр	5
Лекції (годин)	22
Практичні (семінарські) (годин)	28
Самостійна робота (годин)	100
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти фундаментальних знань і практичних навичок організації роботи музеїв та екскурсійного обслуговування туристів.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік базових навчальних дисциплін, що передують вивченню дисципліни Основи музеєзнавства та організація екскурсійних послуг відповідно до структурно-логічної схеми освітньої програми: Безпека життєдіяльності та основи охорони праці в туризмі; Історія та культура України; Українська мова (за професійним спрямуванням); Фізичне виховання; Основи туризмознавства; Правове регулювання туристичної діяльності; Туристичне краєзнавство; Туристичне країнознавство; Туристичні ресурси України..

4. Компетентності

загальні:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно.

спеціальні (фахові):

ФК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

ФК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

ФК7. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

ФК9. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

ФК12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести презентаційну роботу.

ФК13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

5. Програмні результати навчання

ПР2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПР5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПР6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПР9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з музеєзнавства, організації екскурсійних послуг.
ПР4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору з позиції організації екскурсійних послуг.
ПР5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій з позиції організації екскурсійних послуг.
ПР6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.	Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів – відвідувачів музеїв і екскурсантів.
ПР9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.	Здатність організовувати процес обслуговування відвідувачів музеїв і туристів на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки
ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

6. Методи навчання і викладання

Методи навчання:

словесні методи – лекція, пояснення;

наочні методи – ілюстрування;

практичні методи – вправи, практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою (конспектування, анотування);

методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів – метод відповідей на запитання та опитування думок здобувачів вищої освіти; методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності – роз'яснення мети навчальної дисципліни, оперативний контроль;

інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи – проектування професійних ситуацій, кейс-метод; комп'ютерні, мультимедійні методи – використання мультимедійних презентацій;

методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи письмового контролю – тестування; методи самоконтролю – самоаналіз.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до музеєзнавства. Поняття музеїв і музейної справи. Музей, музейна справа. Закон України «Про музеї і музейну справу. Музейний фонд України, музейні предмети, експонати, експозиція. Суспільні функції та завдання музеїв. Основні функції музеїв у суспільстві. Завдання музеїв. Науково-дослідна діяльність музеїв, музейні екскурсії, лекції, культурно-масова робота, охорона пам'яток, науково-просвітницька діяльність. Повага до індивідуального і культурного різноманіття у діяльності музеїв. Музеєзнавство як наука. Музеєзнавство (музеологія). Об'єкт музеєзнавства – музеї та музейна справа як суспільне явище. Предмет музеєзнавства. Теорія та історія музейної справи, музейне джерелознавство, музеографія, методика музейної справи. Історія розвитку музеїв. Періоди еволюції музею як суспільної інституції. Розвиток музеїв в Україні з першої половини XIX ст. до сьогодення.

Тема 2. Класифікація музеїв. Профіль музею. Музеї історичного профілю та їх види: загальноісторичні, військово-історичні, археологічні, етнографічні, історико-архітектурні та історико-культурні. Археологічні музеї. Гуманітарні музеї: художні, театральні, музичні, літературні музеї, музеї кіномистецтва, народної творчості. Природничо-наукові музеї: біологічні (ботанічні, зоологічні, музеї живих об'єктів), геологічні (палеонтологічні, мінералогічні), медичні, сільськогосподарські, музеї ґрунтознавства. Музеї науки і техніки. Галузеві музеї – технічні, сільськогосподарські, педагогічні, медичні тощо. Комплексні музеї: краєзнавчі музеї, ансамблеві, середовищні музеї, музеї-заповідники, екомuzeї. Меморіальні музеї видатних осіб. Музеї колекційного типу та музеї ансамблевого типу. Скансен. Державні, приватні, комунальні, відомчі музеї. Види музеїв за масштабом діяльності (адміністративно-територіальною ознакою). Визначні музеї світу. Визначні музеї України.

Тема 3. Основні напрями роботи музеїв. Збір, облік, вивчення, опис та класифікація музейних експонатів. Зберігання музейних експонатів (фондова робота). Консервація та реставрація експонатів. Експозиційна робота. Науково-дослідницька діяльність. Популяризація музейних колекцій та пам'яток історії, мистецтва, культури. Екскурсійна робота. Охорона пам'яток історії та культури. Основні джерела фінансування музеїв в Україні. Додаткові джерела фінансування музеїв. Маркетинг музеїв. Брендинг музеїв. Диджиталізація музеїв.

Тема 4. Комплектування, облік і зберігання музейних фондів. Музейні фонди. Колекційний фонд. Науково-допоміжний фонд. Фонд матеріалів тимчасового зберігання. Архівні фонди (документальні). Спеціалізований і науковий бібліотечний фонди. Типи музейних предметів. Речові музейні предмети: пам'ятки матеріальної культури (знаряддя праці, предмети побуту, інструменти, зброя, одяг, прикраси, засоби пересування тощо). Письмові музейні предмети. Образотворчі музейні предмети. Природничо-історичні музейні предмети. Меморіальні музейні предмети. Основні види комплектування музейних фондів: систематичне, тематичне, комплексне. Етапи комплектування наукових фондів музеїв. Джерела поповнення музейних фондів. Етапи обліку музейних фондів. Первинний облік музейних фондів. Перелік основних облікових документів музейних фондів, згідно з Положенням про Музейний фонд України. Інвентаризація музейних предметів. Каталогізація музейних колекцій. Режим та особливості зберігання музейних фондів. Фактори, які впливають на стан збереження пам'яток. Оптимальні показники температурно-вологісного режиму зберігання музейних фондів. Консервація і реставрація як шляхи збереження музейних предметів.

Тема 5. Експозиційна діяльність. Сутність музейної експозиції. Експозиційна діяльність. Організація експозиції. Формування концепції й теми музейної експозиції. Проектування експозиції за науковим, художнім та технічним напрямками. Розробка тематично-

експозиційного плану. Відбір експонатів. Складання текстів експлікації та етикетажу. Монтажене (технічне) проектування експозиції. Оформлення та монтаж експозиції. Найпоширеніші експозиційні прийоми. Віртуальні екскурсії музеями. Імерсивні виставки. Музей як простір безбар'єрності, поваги й залученості. Основні напрями використання сучасних інформаційних технологій в експозиційній діяльності.

Тема 6. Екскурсійне обслуговування туристів. Сутність екскурсій. Загальні ознаки екскурсій. Схема екскурсійного процесу. Класифікація екскурсій. Оглядові екскурсії. Тематичні екскурсії. Види екскурсій за складом і кількістю учасників, за місцем проведення, за способом пересування, за формою проведення. Принципи і методи організації та технології обслуговування туристів – відвідувачів музеїв і екскурсантів. Особливості проведення екскурсій в музеях. Поняття екскурсійних послуг туристичних підприємств. Обов'язкові та додаткові екскурсійні послуги. Екскурсійний продукт. Пакет послуг. Програма обслуговування. Шляхова екскурсійна інформація. Організація екскурсійного обслуговування як комплекс цілеспрямованих дій з розробки, організації та реалізації екскурсійних послуг. Організація обслуговування відвідувачів музеїв із використанням сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій. Забезпечення безпеки екскурсантів. Інновації у проведенні екскурсій з використанням нових форм і методів проведення екскурсій таз використанням ІТ-технологій.

Тема 7. Методичне забезпечення екскурсійної діяльності. Методика проведення екскурсій (екскурсійна методика). Складові екскурсійної методики: загальна, спеціальна. Екскурсійний метод. Методичні прийоми встановлення контакту з екскурсантами; утримання стійкої уваги аудиторії; забезпечення зорового сприйняття екскурсійного матеріалу. Використання показу і розповіді в екскурсії. Показ в екскурсії. Прийоми показу. Первинний показ і характеристика об'єкта. Методичні прийоми розповіді в екскурсійній діяльності. Основні вимоги до розповіді під час екскурсії. Стандарти якості обслуговування відвідувачів музеїв.

Тема 8. Організаційно-технологічне забезпечення екскурсійної діяльності. Організація надання екскурсійних послуг на туристсько-екскурсійних підприємствах. Нормативно-правова база екскурсійної діяльності в Україні. Картка об'єкта. Особливості організації рекреаційно-туристичного простору з позиції організації екскурсійних послуг. Маршрут екскурсії. Контрольний текст екскурсії. Індивідуальний текст. «Портфель екскурсовода». Технологічна карта екскурсії. Технічне забезпечення екскурсії: аудіогіди, мобільні додатки для екскурсій, віртуальна реальність, доповнена реальність. Мобільні платформи для організації екскурсій.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма 242ТУР_бд_2022			
	усього	у тому числі		
л		п	с. р.	
Тема 1. Вступ до музеєзнавства.	18	2	2	14
Тема 2. Класифікація музеїв.	18	2	2	14
Тема 3. Основні напрями роботи музеїв.	18	4	4	10
Тема 4. Комплектування, облік і зберігання музейних фондів.	18	4	4	10
Тема 5. Експозиційна діяльність.	18	2	4	12
Тема 6. Екскурсійне обслуговування туристів.	20	4	4	12
Тема 7. Методичне забезпечення екскурсійної діяльності.	20	2	4	14
Тема 8. Організаційно-технологічне забезпечення екскурсійної діяльності.	20	2	4	14
Усього годин	150	22	28	100

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
	денна форма 242ТУР бд 2022
Тема 1. Вступ до музеєзнавства. Практичне заняття «Суспільні функції та завдання музеїв».	2
Тема 2. Класифікація музеїв. Практичне заняття «Класифікація і типологія музеїв».	2
Тема 3. Основні напрями роботи музеїв. Практичне заняття «Наукова діяльність музеїв».	2
Тема 3. Основні напрями роботи музеїв. Практичне заняття «Фінансова та маркетингова діяльність музеїв».	2
Тема 4. Комплектування, облік і зберігання музейних фондів. Практичне заняття «Нормативно-правова база комплектування, обліку і зберігання музейних фондів».	2
Тема 4. Комплектування, облік і зберігання музейних фондів. Практичне заняття «Складання паспорту музейного предмету»	2
Тема 5. Експозиційна діяльність. Практичне заняття «Проектування музейної експозиції».	2
Тема 5. Експозиційна діяльність. Практичне заняття «Організація експозиційної діяльності».	2
Тема 6. Експертське обслуговування туристів. Практичне завдання «Прийоми показу і прийоми розповіді в експертській діяльності»	2
Тема 6. Експертське обслуговування туристів. Практичне завдання «Аналіз та вирішення проблемних ситуацій під час експертських».	2
Тема 7. Методичне забезпечення експертської діяльності. Практичне завдання «Розробка тематичної експертської містом Полтава».	4
Тема 8. Організаційно-технологічне забезпечення експертської діяльності. Практичне завдання «Розробка організаційно-технологічного забезпечення експертської».	2
Тема 8. Організаційно-технологічне забезпечення експертської діяльності. Практичне завдання «Проведення експертської».	2
Разом	28

9. Теми самостійної роботи

	Кількість годин
	денна форма 242ТУР бд 2022
Тема 1. Вступ до музеєзнавства.	14
Тема 2. Класифікація музеїв.	14
Тема 3. Основні напрями роботи музеїв.	10
Тема 4. Комплектування, облік і зберігання музейних фондів.	10
Тема 5. Експозиційна діяльність.	12
Тема 6. Експертське обслуговування туристів.	12
Тема 7. Методичне забезпечення експертської діяльності.	14
Тема 8. Організаційно-технологічне забезпечення експертської діяльності.	14
Разом	100

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти спрямована на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок в розрізі тем передбачених робочою програмою навчальної

дисципліни Основи музеєзнавства та організація екскурсійних послуг. Реалізація даного напряму роботи по дисципліні для здобувачів вищої освіти передбачається шляхом підготовки до практичних занять, тестування, складання глосарію (може бути замінене на написання тез доповідей та виступом на наукових заходах).

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПР2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	виконання вправ на практичних заняттях, складання глосарію*, розв'язування тестів, екзамен.
ПР4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	виконання вправ на практичних заняттях, складання глосарію*, розв'язування тестів, екзамен.
ПР5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	виконання вправ на практичних заняттях, складання глосарію*, розв'язування тестів, екзамен.
ПР6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.	виконання вправ на практичних заняттях, складання глосарію*, розв'язування тестів, екзамен.
ПР9. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.	виконання вправ на практичних заняттях, складання глосарію*, розв'язування тестів, екзамен.
ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	виконання вправ на практичних заняттях, складання глосарію*, розв'язування тестів, екзамен.

*за бажанням здобувача вищої освіти та згодою викладача складання глосарію може бути замінене на написання тез доповідей та виступом на наукових заходах (на міжнародній, всеукраїнській, університетській конференції, круглому столі, засіданні студентського наукового гуртка або іншому науково-практичному заході).

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Ра- зом
	виконання вправ на практичних заняттях	гласарій*	розв'язування тестів	екзамен	
Тема 1. Вступ до музеєзнавства.	3	3		–	6
Тема 2. Класифікація музеїв.	3	3		–	6
Тема 3. Основні напрями роботи музеїв.	6 (3 + 3)	3		–	9
Тема 4. Комплектування, облік і зберігання музейних фондів.	6 (3 + 3)	3		–	9
Тема 5. Експозиційна діяльність.	6 (3 + 3)	3		–	9

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Ра- зом
	виконання вправ на практичних заняттях	глосо- рій*	розв'я- зування тестів	екза- мен	
Тема 6. Екскурсійне обслуговування туристів.	6 (3 + 3)	3		–	9
Тема 7. Методичне забезпечення екскурсійної діяльності.	6	3		–	9
Тема 8. Організаційно-технологічне забезпечення екскурсійної діяльності.	6 (3 + 3)	3	14	–	23
Екзамен	–	–	–	20	20
Усього годин	42	24	14	20	100

* за бажанням здобувача вищої освіти та за згодою викладача підготовка презентації може бути замінена або доповнена написанням тез доповідей та виступом на наукових заходах (на міжнародній, всеукраїнській, університетській конференції, круглому столі, засіданні студентського наукового гуртка або іншому науково-практичному заході).

Шкала та критерії оцінювання

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Ра- зом
	виконання вправ на практичних заняттях	глосо- рій*	розв'я- зування тестів	екза- мен	
Тема 1. Вступ до музеєзнавства.	3	3		–	6
Тема 2. Класифікація музеїв.	3	3		–	6
Тема 3. Основні напрями роботи музеїв.	6 (3 + 3)	3		–	9
Тема 4. Комплектування, облік і зберігання музейних фондів.	6 (3 + 3)	3		–	9
Тема 5. Експозиційна діяльність.	6 (3 + 3)	3		–	9
Тема 6. Екскурсійне обслуговування туристів.	6 (3 + 3)	3		–	9
Тема 7. Методичне забезпечення екскурсійної діяльності.	6	3		–	9
Тема 8. Організаційно-технологічне забезпечення екскурсійної діяльності.	6 (3 + 3)	3	14	–	23
Екзамен	–	–	–	20	20
Усього годин	42	24	14	20	100

* за бажанням здобувача вищої освіти та за згодою викладача складання глосарію може бути замінено або доповнено написанням тез доповідей та виступом на наукових заходах (на міжнародній, всеукраїнській, університетській конференції, круглому столі, засіданні студентського наукового гуртка або іншому науково-практичному заході).

Шкала та критерії оцінювання

Виконання вправ на практичних заняттях (за одне завдання по темах 1-6, 8)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	<p>Завдання виконано без помилок, що свідчить про високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</p> <p>Продемонстровано здатність на високому (відмінному) рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміння закономірностей розвитку, сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку музеїв та екскурсійного обслуговування туристів; – розуміння процесів організації роботи музеїв та комплексного екскурсійного обслуговування; – розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати екскурсії; – визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести презентаційну роботу; – організовувати процес обслуговування споживачів екскурсійних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості; – проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; – використовувати на практиці знання й розуміння предметної області, базові поняття з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
2	<p>Завдання виконано в цілому успішно, без помилок або з незначними помилками.</p> <p>Продемонстровано здатність на достатньому (доброму) рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміння закономірностей розвитку, сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку музеїв та екскурсійного обслуговування туристів; – розуміння процесів організації роботи музеїв та комплексного екскурсійного обслуговування; – розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати екскурсії; – визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести презентаційну роботу; – організовувати процес обслуговування споживачів екскурсійних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості; – проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; – використовувати на практиці знання й розуміння предметної області, базові поняття з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
1	<p>Завдання виконано з системними помилками теоретичного та/або методичного характеру, що мають принципове значення для результатів виконання завдання.</p> <p>Продемонстровано здатність на задовільному рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміння закономірностей розвитку, сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку музеїв та екскурсійного обслуговування туристів; – розуміння процесів організації роботи музеїв та екскурсійного обслуговування; – розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати екскурсії; – визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести презентаційну роботу; – організовувати процес обслуговування споживачів екскурсійних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості; – проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; – використовувати на практиці знання й розуміння предметної області, базові поняття з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
0	<p>Відсутність виконаного завдання або завдання виконано менш ніж на 50%, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.</p>

Виконання практичного завдання «Розробка тематичної екскурсії містом Полтава» (тема 7)

Кількість балів	Критерії оцінювання
5-6	<p>Завдання виконано без помилок, що свідчить про високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</p> <p>Проявлено високий рівень розробки екскурсії, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> – творчий підхід до вибору теми та її актуальність для аудиторії; – глибина дослідження історичних та культурних аспектів міста; – логічність структури екскурсії та послідовність подачі інформації; – використання інтерактивних елементів та візуальних матеріалів; – креативність у виборі маршрутів та точок зупинок екскурсії; – урахування часу, зручності та безпеки маршруту. <p>Продемонстровано здатність на високому (відмінному) рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати екскурсії; – розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів екскурсійного обслуговування туристів; – розуміння процесів організації комплексного екскурсійного обслуговування; – визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести презентаційну роботу; – організовувати процес обслуговування споживачів екскурсійних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості; – проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; – використовувати на практиці знання й розуміння предметної області, базові поняття з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
3-4	<p>Завдання виконано в цілому успішно, без помилок або з незначними помилками.</p> <p>Проявлено достатній рівень розробки екскурсії:</p> <ul style="list-style-type: none"> – творчий підхід до вибору теми та її актуальність для аудиторії; – дослідження історичних та культурних аспектів міста; – логічність структури екскурсії та послідовність подачі інформації; – урахування часу, зручності та безпеки маршруту. <p>Продемонстровано здатність на достатньому (доброму) рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати екскурсії; – розуміння закономірностей розвитку, сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів екскурсійного обслуговування туристів; – розуміння процесів організації комплексного екскурсійного обслуговування; – визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести презентаційну роботу; – організовувати процес обслуговування споживачів екскурсійних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості; – проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; – використовувати на практиці знання й розуміння предметної області, базові поняття з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
1-2	<p>Завдання виконано з системними помилками теоретичного та/або методичного характеру, що мають принципове значення для результатів виконання завдання.</p> <p>Проявлено низький рівень розробки екскурсії:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дослідження історичних та культурних аспектів міста; – логічність структури екскурсії та послідовність подачі інформації; – урахування часу, зручності та безпеки маршруту. <p>Продемонстровано здатність на задовільному рівні:</p>

Кількість балів	Критерії оцінювання
	<ul style="list-style-type: none"> – розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати екскурсії; – розуміння закономірностей розвитку, сучасних тенденцій екскурсійного обслуговування туристів; – розуміння процесів організації екскурсійного обслуговування; – визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести презентаційну роботу; – організовувати процес обслуговування споживачів екскурсійних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості; – проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття; – використовувати на практиці знання й розуміння предметної області, базові поняття з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
0	Відсутність виконаного завдання або завдання виконано менш ніж на 50%, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Складання глосарію (за один глосарій)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	<p>Глосарій ведеться в алфавітному порядку від руки. Включає не менш ніж 15 основних категорій, термінів з однієї теми, що розкривають її головні теоретичні та методичні питання. Матеріал поданий систематизовано, структуровано. Здобувач вищої освіти показав володіння запланованими результатами навчання на відмінному рівні, продемонстрував здатність проведення досліджень на високому рівні.</p> <p>Показані відмінні знання, розуміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – базових понять з організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також музеєзнавства та організації екскурсійних послуг; – принципів і методів організації та технології обслуговування туристів; – особливостей організації рекреаційно-туристичного простору та рекреаційно-туристичного потенціалу території з позиції організації екскурсійних послуг; – закономірностей розвитку, сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку музеїв та екскурсійного обслуговування туристів; – процесів організації роботи музеїв та комплексного екскурсійного обслуговування; – індивідуальних туристичних потреб, індивідуального і культурного різноманіття; – організації обслуговування споживачів екскурсійних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості.
2	<p>Глосарій ведеться в алфавітному порядку від руки. Включає не менш ніж 10 основних категорій, термінів з однієї теми. Матеріал поданий систематизовано, але недостатньо структуровано й не повністю розкриває зміст теми. Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими результатами навчання на доброму або задовільному рівні.</p> <p>Показані добрі знання, розуміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – базових понять з організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також музеєзнавства та організації екскурсійних послуг; – принципів і методів організації та технології обслуговування туристів; – особливостей організації рекреаційно-туристичного простору та рекреаційно-туристичного потенціалу території з позиції організації екскурсійних послуг; – закономірностей розвитку, сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку

Кількість балів	Критерії оцінювання
	<p>музеїв та екскурсійного обслуговування туристів;</p> <ul style="list-style-type: none"> – процесів організації роботи музеїв та комплексного екскурсійного обслуговування; – індивідуальних туристичних потреб, індивідуального і культурного різноманіття; – організації обслуговування споживачів екскурсійних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості.
1	<p>Глосарій ведеться від руки або набраний в електронному варіанті, включає менш ніж 10 категорій, термінів з однієї теми. Зміст глосарію не повністю розкриває тему. Матеріал поданий несистематизовано, неструктуровано. Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими результатами навчання на задовільному рівні.</p> <p>Показані задовільні знання, розуміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – базових понять з організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також музеєзнавства та організації екскурсійних послуг; – принципів і методів організації та технології обслуговування туристів; – особливостей організації рекреаційно-туристичного простору та рекреаційно-туристичного потенціалу території з позиції організації екскурсійних послуг; – закономірностей розвитку, сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку музеїв та екскурсійного обслуговування туристів; – процесів організації роботи музеїв та комплексного екскурсійного обслуговування; – індивідуальних туристичних потреб, індивідуального і культурного різноманіття; – організації обслуговування споживачів екскурсійних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості.
0	<p>Глосарій не розкриває основні категорії теми або не надав глосарій, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.</p>

Розв'язування тестів (за один тест)

% кількості правильних відповідей	Кількість балів	Критерії оцінювання
90,0-100,0	13-14	Здобувач вищої освіти без помилок або майже без помилок дав відповіді на питання тестів та проявив відмінний рівень оволодіння запланованими результатами навчання.
82,0-89,9	11-12	Здобувач вищої освіти дав відповіді на питання тестів частково з помилками та проявив оволодіння запланованими результатами на дуже доброму рівні.
74,0-81,9	9-10	Здобувач вищої освіти дав відповіді на питання тестів частково з помилками та проявив оволодіння запланованими програмними результатами навчання на доброму рівні.
60,0-73,9	7-8	Здобувач вищої освіти дав відповіді на питання тестів з помилками та проявив оволодіння запланованими результатами навчання на задовільному рівні.
30,0-59,9	4-6	Здобувач вищої освіти дав відповіді на питання тестів з значною кількістю помилок та не проявив на задовільному рівні оволодіння запланованими результатами навчання.
5,0-29,9	1-3	Здобувач вищої освіти дав відповіді на питання здебільшого з помилками та не проявив оволодіння запланованими результатами навчання.
0-4,9	0	Здобувач вищої освіти не оволодів запланованими результатами навчання або не пройшов тестування.

**Написання тез доповідей
(на міжнародній, всеукраїнській, університетській конференції, круглому столі,
засіданні студентського наукового гуртка або іншому науково-практичному заході)**

Кількість балів	Критерії оцінювання
12	Здобувач вищої освіти виступив з доповіддю на міжнародній, всеукраїнській, університетській конференції, круглому столі, засіданні студентського наукового гуртка або іншому науково-практичному заході з презентацією своїх досліджень. Тези опубліковані у збірнику праць науково-практичного заходу. Тези написані на актуальну тему, мають елементи наукової новизни, огляд існуючих поглядів на проблему носить полемічний характер. Матеріал поданий систематизовано, структуровано. Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими програмними результатами навчання на високому рівні. Здобувач вищої освіти показав здатність правильно: відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в музейній сфері та екскурсіології. Зміст та оформлення тез відповідають вимогам організаційного комітету наукового заходу.
6	Тези написані на актуальну тему, мають елементи наукової новизни. Матеріал поданий систематизовано, структуровано. Тези опубліковані у збірнику праць науково-практичного заходу, але здобувач вищої освіти не виступав із доповіддю, або здобувач виступив на заході, проте без публікації тез у збірнику. Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими програмними результатами навчання на достатньо високому рівні. Здобувач вищої освіти продемонстрував здатність на достатньому рівні відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних завдань.
	Тези, які відповідають вимогам і прийняті до публікації організаційним комітетом науково-практичного заходу не оцінюються менш ніж 6 балами.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені

Кількість балів	Критерії оцінювання
Для теоретичних завдань 1-2 (оцінюється окремо кожне з 2-х завдань, максимальна сума балів за теоретичні питання – 12)	
5-6	Здобувач вищої освіти показав формування компетентностей і досягнення програмних результатів на відмінному рівні. Показані відмінні знання, розуміння: – базових понять з організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також музеєзнавства та організації екскурсійних послуг; – принципів і методів організації та технології обслуговування туристів; – особливостей організації рекреаційно-туристичного простору та рекреаційно-туристичного потенціалу території з позиції організації екскурсійних послуг; – закономірностей розвитку, сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку музеїв та екскурсійного обслуговування туристів; – процесів організації роботи музеїв та комплексного екскурсійного обслуговування; – індивідуальних туристичних потреб, індивідуального і культурного різноманіття; – організації обслуговування споживачів екскурсійних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості.
3-4	Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими результатами навчання на доброму або задовільному рівні.

Кількість балів	Критерії оцінювання
	<p>Показані достатні знання, розуміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – базових понять з організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також музеєзнавства та організації екскурсійних послуг; – принципів і методів організації та технології обслуговування туристів; – особливостей організації рекреаційно-туристичного простору та рекреаційно-туристичного потенціалу території з позиції організації екскурсійних послуг; – закономірностей розвитку, сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку музеїв та екскурсійного обслуговування туристів; – процесів організації роботи музеїв та комплексного екскурсійного обслуговування; – індивідуальних туристичних потреб, індивідуального і культурного різноманіття; – організації обслуговування споживачів екскурсійних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості.
1-2	<p>Здобувач вищої освіти проявив володіння запланованими результатами навчання на низькому рівні.</p> <p>Показані мінімальні знання, розуміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> – базових понять з організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів туристичних послуг, музеєзнавства та організації екскурсійних послуг; – принципів і методів організації та технології обслуговування туристів; – особливостей організації рекреаційно-туристичного простору та рекреаційно-туристичного потенціалу території з позиції організації екскурсійних послуг; – закономірностей розвитку, сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку музеїв та екскурсійного обслуговування туристів; – процесів організації роботи музеїв та комплексного екскурсійного обслуговування; – індивідуальних туристичних потреб, індивідуального і культурного різноманіття; – організації обслуговування споживачів екскурсійних послуг з використанням інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій, дотримання стандартів якості.
0	<p>Відсутність відповіді, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.</p>
Практичне завдання	
7-8	<p>Відмінне виконання завдання – без помилок або лише з незначною кількістю помилок, що свідчить про високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.</p> <p>Продемонстровано на високому (відмінному) рівні до:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміння сучасних тенденцій розвитку музеїв та екскурсійного обслуговування туристів; – розуміння організації роботи музеїв та комплексного екскурсійного обслуговування; – здатності розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати екскурсії; – спроможності визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести презентаційну роботу; – здатності організовувати процес обслуговування споживачів екскурсійних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості; – проявів поваги до індивідуального і культурного різноманіття; – використання на практиці знань й розуміння предметної області, базових понять з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
5-6	<p>Завдання виконано дуже добре (вище за середній рівень, з кількома помилками) або добре (в цілому правильне виконання, з певною кількістю суттєвих помилок).</p> <p>Продемонстровано здатність на доброму рівні до:</p>

Кількість балів	Критерії оцінювання
	<ul style="list-style-type: none"> – розуміння сучасних тенденцій розвитку музеїв та екскурсійного обслуговування туристів; – розуміння організації роботи музеїв та комплексного екскурсійного обслуговування; – здатності розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати екскурсії; – спроможності визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести презентаційну роботу; – здатності організовувати процес обслуговування споживачів екскурсійних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості; – проявів поваги до індивідуального і культурного різноманіття; – використання на практиці знань й розуміння предметної області, базових понять з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
3-4	<p>Завдання виконано задовільно (зі значною кількістю недоліків) або достатньо (виконання задовольняє мінімальні критерії).</p> <p>Продемонстровано здатність на задовільному рівні: до</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміння сучасних тенденцій розвитку музеїв та екскурсійного обслуговування туристів; – розуміння організації роботи музеїв та комплексного екскурсійного обслуговування; – здатності розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати екскурсії; – спроможності визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести презентаційну роботу; – здатності організовувати процес обслуговування споживачів екскурсійних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості; – проявів поваги до індивідуального і культурного різноманіття; – використання на практиці знань й розуміння предметної області, базових понять з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
1-2	<p>Завдання виконано незадовільно. Наявні помилки теоретичного та/або методичного характеру, що мають принципове значення для результатів виконання завдання.</p> <p>Не продемонстровано здатність на задовільному рівні до:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розуміння сучасних тенденцій розвитку музеїв та екскурсійного обслуговування туристів; – розуміння організації роботи музеїв та комплексного екскурсійного обслуговування; – здатності розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати екскурсії; – спроможності визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести презентаційну роботу; – здатності організовувати процес обслуговування споживачів екскурсійних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості; – проявів поваги до індивідуального і культурного різноманіття; – використання на практиці знань й розуміння предметної області, базових понять з теорії туризму, специфіки туристичної діяльності та суміжних наук.
0	<p>Відсутність виконаного завдання або завдання виконано менш ніж на 50%, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.</p>

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Персональний комп'ютер (ноутбук) із доступом до мережі Інтернет (Wi-Fi), мультимедійне обладнання (проектор, екран). Платформа Google Workspace for Education пакет Fundamentals. Офісний пакет Microsoft 365. Операційна система Windows, веббраузери. Електронний репозитарій ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua/>), автоматизована система управління ПДАУ (АСУ ПДАУ) (<https://asu.pdau.edu.ua/>), електронне освітнє середовище на платформі LMS Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua/>).

13. Політика навчальної дисципліни

Терміни виконання та перекладання:

Виконання вправ на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять, завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми. Перекладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.

Академічна доброчесність:

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами – з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної та наукової діяльності.

Списування під час тестування заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн занять. За використання смартфонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Відвідування занять:

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Полтавському державному аграрному університеті відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання у Полтавському державному аграрному університеті організація освітнього процесу може здійснюватися за змішаною формою навчання або з використанням технологій дистанційного навчання, що забезпечує можливість реалізувати право здобувачів вищої освіти на якісну та доступну освіту відповідно до їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей та досвіду, незалежно від віку, місця проживання чи перебування, стану здоров'я, соціального і майнового стану, інших ознак і обставин, у тому числі тих, які об'єктивно унеможливають відвідування Університету. Здобувачі вищої освіти, які пропустили заняття, виконують усі передбачені робочою програмою види робіт відповідно до узгодженого з викладачем індивідуального графіку.

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Інша Освіта тощо.

Рекомендовані курси:

– Музей для людей. Побудова сучасних експозицій в історичних музеях. ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА В УКРАЇНІ. <https://vumonline.ua/course/museum-for-people-construction-of-modern-expositions-in-historical-museums/>

– Туристичні гіді, міський туризм. Академія NTO.UA. <https://academy.nto.ua/tourismguides.html>
Особливості неформального / інформального навчання та процедури зарахування їх як

освітнього компоненту або частини освітнього компоненту регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Документи стосовно неформальної / інформальної освіти наведені на сторінці НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-informalna-osvita>.

Оскарження результатів оцінювання:

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження отриманих результатів оцінювання, процедура якого регулюється Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyapro_oscinyuvannya2023.pdf.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Основи музеєзнавства / О. В. Виноградова, В. Г. Дарчук ; за ред. О. В. Виноградової ; М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. Львів : Магнолія 2006, 2023. 183 с.
2. Про музеї та музейну справу : Закон України» від 29.06.1995 № 249/95-ВР (редакція від 10.08.2024). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text>.
3. Торяник В. М., Джинджоян В. В., Хрідочкін А. В. Основи музеєзнавства: навч. посіб. Київ : Каравела, 2024. 295 с.

Допоміжні

1. Антоненко В., Хуткий В. Музеї як туристичний ресурс в умовах пандемії COVID-19: виклики та нові можливості. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Туризм*. 2021. Вип. 4(1). С. 54–73. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7603.4.1.2021.235149>.
2. Антоненко В., Хуткий В. Музеї як туристичний ресурс: культурно-просвітницькі проекти в сучасному культурному просторі туристичної дестинації. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Туризм*. 2021. Том 4 № 2. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7603.4.2.2021.249698>.
3. Влащенко Н. М., Тонкошкур М. В. Інноваційні технології в туризмі : навч. посіб. Харків : Харків. нац. ун-т міськ. госп. ім. О. М. Бекетова, 2022. 214 с.
4. Гайдай О. М. Музеєзнавство : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 212 с.
5. Загорянська О. Л. Екскурсійна діяльність як перспективний напрям розвитку туристичної галузі. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 3. С. 72-76.
6. Інструкція з організації обліку музейних предметів: Наказ Міністерства культури України від 21.07.2016 № 580. Мін'юст України від 12.08.2016 № 1129/29259. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1129-16#Text>.
7. Карпюк А., Трофімук-Кирилова Т. Роль музеїв у туристичному розвитку та екскурсійній сфері міста Луцька. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 42. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-56>.
8. Козловський Є., Крупа І. Національна культурна спадщина регіону як чинник розвитку культурно-пізнавального туризму. *Географія та туризм*, 2021. Вип. 14. С. 63–68.
9. Кривенко Є. Є., Покоłodна М. М. Сучасні інноваційні форми проведення екскурсій. *Сучасні тенденції розвитку індустрії туризму та гостинності: глобальні виклики: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 15 квітня 2024 р.)*. Харків: ХНУМГ імені О.М. Бекетова, 2024. С. 252–254. URL : https://tourlib.net/statti_ukr/krivenko.htm.
10. Лавренко В. Практичне музеєзнавство. Дніпро : ЛІРА, 2023. 116 с.
11. Любіцева О. О., Шпарага Т. І. Музейний туризм : навч. посіб. Київ, 2021. 150 с.
12. Положення про Музейний фонд України : Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 20.07.2000 № 1147 (редакція від 30.04.2024). URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2000-%D0%BF#Text>.

13. Руденко С. Б. Музей як технологія : монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 436 с.

14. Тютюнник Ю. М., Удовиченко І. А., Федорченко Л. В. Динаміка показників діяльності музейних закладів Полтавської області. *Туризм і рекреація в Україні у воєнний та повоєнний час* : збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., 28 червня 2024 р. Полтава : ПДАУ, 2024. С. 150–152.

15. Якименко-Терещенко Н. В., Чайка Т. Ю., Яріко М. О. Квест-екскурсії з віртуальним гідом як інноваційні події продукти індустрії туризму та гостинності. *Інновації та технології в сфері послуг і харчування*. 2023. № 1 (7). С. 42-47. DOI: [https://doi.org/10.32782/2708-4949.1\(7\).2023.8](https://doi.org/10.32782/2708-4949.1(7).2023.8).

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Все про туризм: туристична бібліотека. URL: <http://tourlib.net/>.
2. Всесвітня туристична організація. URL: <http://www2.unwto.org/>.
3. Історія. Полтавський державний аграрний університет. URL: <https://www.pdau.edu.ua/content/istoriya>.
4. Лекції з онлайн-курсу для музейників і музейниць «Як ми згадуватимемо?». Інша освіта. URL: <https://insha-osvita.org/lektsii-z-onlain-kursu-dlia-muzeinykiv-i-muzeinyts-iak-my-zhaduvatymemo-teper-dostupni-dlia-vsikh/>.
5. Музеї Полтавської області. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Музеї_Полтавської_області.
6. Екскурсії та активності. Національний музей історії України. URL : <https://nmiu.org/events/excursions-and-activities> (дата звернення: 28.08.2025).
7. Заклади. Офіційний веб-сайт Управління культури Департаменту культури, молоді та сім'ї Полтавської міської ради. URL: <https://kultura-poltava.gov.ua/common/institutions> (дата звернення: 28.08.2025).
8. Офіційний сайт Департаменту культури і туризму Полтавської обласної військової адміністрації. URL: <https://culture.poda.gov.ua/?categoryId=9607>.
9. Офіційний сайт Державного агентства розвитку туризму України. URL: <https://www.tourism.gov.ua/>.
10. Офіційний сайт Державного історико-культурного заповідника «Поле Полтавської битви». URL: <https://battle-poltava.org.ua/uk/>.
11. Офіційний сайт Національної туристичної організації. URL: https://nto.ua/index_ua.html (дата звернення: 28.08.2025).
12. Офіційний сайт Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішньому. URL: <https://opishne-museum.gov.ua/>.
13. Офіційний сайт Полтавського художнього музею (галереї мистецтв) імені Миколи Ярошенка. URL: <https://gallery.pl.ua/>.
14. Pano2VR in the Wild – A Geocaching Tour. GardenGnome. 2021. URL : <https://ggnome.com/2021/02/pano2vr-in-the-wild-a-geocaching-tour/>
15. UA.IGotoWorld.com. URL: https://ua.igotoworld.com/ua/poi_catalog/2098-32-museums-poltava-oblast.htm?page=2.
16. Spyscape. URL : <https://spyscape.com/>.
17. QGIS. <https://qgis.org/>.